

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiertotaloudesta talouden uusi perusta – ajankohtaiset askeleet

Taina Nikula, YM

Kiertotalouden kirittäjät 29.9.2021

Kiertotalousohjelman visio

Suomessa vuonna 2035 hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta.

- kestävät tuotteet ja palvelut ovat talouden valtavirtaa ja jakamistalous arkipäivää;
- valintamme ovat tulevaisuuskestäviä ja vahvistavat reilua hyvinvointiyhteiskuntaa;
- vähemmällä enemmän: luonnonvarojen käyttö on kestäväää ja materiaalit pysyvät kierrossa pidempään ja turvallisesti;
- kiertotalouden läpimurto on tehty innovaatioiden, digitaalisten ratkaisujen, fiksun sääntelyn sekä vastuullisten sijoittajien, yritysten ja kuluttajien avulla;
- Kiertotalous-Suomi on vahva vaikuttaja maailmalla ja kestävien ratkaisujen tarjoaja kansainvälisillä markkinoilla.

Suomessa vuonna 2035 hiilineutraali kiertotalous-yhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.*

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Yhteistyöryhmä asetettu

Puheenjohtaja: *Juhani Damski*, kansliapäällikkö, ympäristöministeriö

Jäsenet:

Päivi Antikainen, yksikön johtaja, LVM

Juha Haataja, opetusneuvos, OKM

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö, MMM

Anu Kerkkänen, erityisasiantuntija, YM

Ilona Lundström, osastopäällikkö, TEM

Jenni Oksanen, neuvotteleva virkamies, VM

Anna-Maija Pajukallio, ympäristöneuvos, YM

Isa-Maria Bergman, johtaja, Motiva Oy

Johanna Kohl, ohjelmajohtaja, Luke

Tarja Laitinen, Vice President, VTT Oy

Jyri Seppälä, johtaja, professori, SYKE

Kimmo Tiilikainen, pääjohtaja, GTK

Jarmo Heinonen, Senior Director, Business Finland

Kari Herlevi, projektijohtaja, Sitra

Paula Laine, toimitusjohtaja, Ilmastorahasto Oy

Riku Eksymä, toimitusjohtaja, Suomen Kiertovoima ry

Tiina Haapasalo, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto

Juha Laurila, johtaja, Kira-foorumi / Rakennusteollisuus ry

Otto Lehtipuu, toimitusjohtaja, YTP ry

Tuovi Kurttio, Suomen kierrätyskeskusten yhdistys ry

Jussi Nikula, suojelun neuvonantaja, WWF Suomi

Minna Ojanperä, lakimies, MTK ry

Marja Ola, johtava asiantuntija, Kaupan liitto ry

Miira Riipinen, johtaja, Suomen Kuntaliitto ry

Helena Soimakallio, johtaja, Teknologiateollisuus ry

Pia Vilenius, johtava asiantuntija, Kemianteollisuus ry

Aaron Vuola, ympäristöasiantuntija, Metsäteollisuus ry

Tiina Vyyryläinen, vaikuttamistyön päällikkö, Kuluttajaliitto ry

Sihteeristö:

Taina Nikula, YM

Heikki Sorasahi, YM

Sari Tasa, TEM

Vähähiilinen kiertotaloussopimus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vähähiilinen kiertotaloussopimus

- **Solmimme sopimuksen vähähiilisestä kiertotaloudesta** yritysten ja kuntien kanssa, laadimme skenaarioita keinoista edistää kiertotaloutta sekä tuemme kiertotaloustiekarttojen laatimista. Prosessissa osallistujat konkretisoivat ohjelman kiertotalous- ja luonnonvaratavoitteita eri sektoreille ja alueille.
- **Perustamme ‘kansallisen osaamisverkoston’** tukemaan kuntien ja alueellisten ekosysteemien työtä hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan edistämisessä.
- **Kohderyhmät:** (keskeiset) toimialajärjestöt, yritykset, maakunnat, kaupungit ja kunnat.
- **Lähtötietona** 2022 valmistuvat Suomen materiaalivirta-analyysin päivitys sekä vuoteen 2035 ulottuvat skenaariot eri materiaalivirtojen ja keskeisten sektoreiden luonnonvarojen käytöstä.
- Sopimusprosessi ja lähtötiedot tukevat mukana olevien toimijoiden **omien suunnitelmien päivittämistä tai laadintaa**, sekä **konkreettisten ja vaikuttavimpien toimien tunnistamista**.
- Toimenpide toteuttaa **Suomen kestävän kasvun ohjelmaa**.
- **Alustava toiminnallinen tavoite:** kesään 2023 mennessä sopimukseen on liittynyt vähintään kaksi keskeistä toimialajärjestöä, 2-5 oman toimialansa keskeistä yritystä, sekä 20-30 edelläkävijäkuntaa ja kaupunkia tai 3-7 maakuntaa.

Q3-Q4/2021

Q1-Q3/2022

Q4/2022-Q2/2023

1.1 Kiinnostuneiden
osapuolten kokoaminen

Ministeriöt
ja sopimus-
kumppanit

1.2 Valmistellaan vähähiilinen
kiertotaloussopimus

2.1 Suomen materiaalivirta-
analyysi

Tutkimuslaitokset
ja sopimuksessa mukana
olevat tahot (dialogi)

2.2 Skenaariotyö

3.1 Tavoitteiden ja
toimien valinta

Sopimuksessa
mukana olevat
tahot

3.2 Suunnitelmien
laadinta / päivitys

Kiertotalouden
osaamisverkosto

- rahoitus
- yhteiskehitys
- työkalut

Sopimuksessa mukana
olevat tahot ja ministeriöt

4. Sitoumusten teko
ja seuranta

Taloudelliset kannusteet

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Rahoitushaku: Kierrätys- ja uudelleenkäyttöinvestoinnit

15.9.-15.12.2021

Rahoitus kohdistetaan

- ensimmäisiin kaupallisiin laitosinvestointeihin
- pilotti- ja demonstraatiolaitoksiin
- uuden teknologian käyttöönottoon olemassa olevissa prosesseissa
- uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistäviin digitaalisiin ratkaisuihin (ei verkkokauppaan ja jakelukanavan investointiin).

Kestävän verotuksen tiekartta ja kiertotalous

- Kehitämme taloudellisia kannusteita, jotka tukevat luonnonvarojen säästeliästä käyttöä, vähentävät hiilidioksidipäästöjä sekä edistävät kiertotalouden palvelumallien yleistymistä.
- Arvioimme osana Kestävän verotuksen tiekartan valmistelua jäteveron korottamisen ja laajentamisen, maa-ainesveron, kaivosveron, kierrätysteollisuuden sähköveroluokan alentamisen sekä mahdollisten muiden veromallien mahdollisuuksia edistää kiertotaloutta. **Osana selvityksiä arvioidaan verorakenteen vaikutusta vähähiiliselle kiertotaloudelle ”do no significant harm ” –näkökulmasta.**

Kiertotaloushankinnat

- Edistetään vähähiilisiä kiertotalousratkaisuja mm. KEINO-Akatemian, alueellisten muutosagenttien, kiertotalouden kehittäjäryhmien, Green deal -sopimusten sekä markkinavuoropuhelun avulla.
- Hyödynnetään Innovation Broker-toimintaa sekä haaste-/ innovaatiokilpailuja, jossa kohtautetaan julkisen sektorin tarpeet ja yritysten ratkaisut kiertotalousratkaisujen edistämiseksi.
- Kehitetään ja linkitetään muihin tietojärjestelmiin digitaalisen kestävien hankintojen palvelu.
- Sisällytetään kiertotaloutta tukevat vähähiilisen rakentamisen hankintakriteerit kaikkiin julkisten rakennuttajien rakentamisen hankkeisiin vuodesta 2022.
- Sisällytetään vähähiilisen rakentamisen hankintakriteerit infrarakentamisen hankkeisiin vuonna 2023.

Lisätietoja:

www.ym.fi/kiertotalousohjelma

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET